

Woonwensen

van mensen met een autismespectrumstoornis

De NVA heeft het lectoraat Levensloopbegeleiding bij autisme op de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) gevraagd om onderzoek te doen naar de woonwensen van mensen met ASS. Liza van der Veeke, en Fleur van Rengs (studenten Verpleegkunde aan de HAN) hebben dit onderzoek uitgevoerd onder begeleiding van Harold Nas en Jan-Pieter Teunisse van het lectoraat. Op deze pagina's doen zij verslag van de resultaten.

Wij hebben onderzoek gedaan naar woonwensen bij mensen met ASS in de leeftijd van 25 tot 55 jaar. Hiervoor hebben we elf interviews mondeling afgenomen, waarbij we hebben gevraagd naar de bestaande woonsituatie, de ideale woonsituatie en naar dingen die de deelnemers absoluut niet zouden willen in hun woonsituatie. Uit het onderzoek bleek dat rust heel belangrijk is op alle gebieden die te maken hebben met het wonen. Dit houdt in dat de woonomgeving

rustig is qua geluid, maar ook rust uitstraalt qua indeling. Belangrijk bij dit alles is dat men hier zelf de regie over heeft.

Ideale woning

Door meerdere geïnterviewden werd een vakantieparkidee geschetst, waar mensen met autisme(spectrumstoornissen) bij elkaar wonen, ieder in een eigen huis. Het lijkt hen prettig om bij gelijkgestemden te wonen, omdat zij elkaar beter begrijpen en accepteren. Verder zijn in zo'n vakantiepark de huisjes vrijstaand en is er weinig mogelijkheid tot inkijk bij elkaar. Medebewoners in de woning zelf waren niet gewenst, behalve gezinsleden. Een geïnterviewde: "Mijn ideaal is een beetje Center Parcs achtig. Als ik daarnaar kijk, dan zie ik huisjes die enige afstand hebben met wat groen eromheen, maar wel in een net geordende omgeving."

De voorkeuren voor de woonoppervlakte variëren van 30 m² tot 80 m². De meesten willen wel graag een gelijkvloerse woning. De ruimten die de meesten willen hebben zijn een woonkamer, slaapkamer, keuken, badkamer, werkkamer of hobbyruimte, een opbergruimte en een tuin. Gescheiden ruimten werden ook vaak als een pre genoemd. Isolatie van alle ruimten en een goed beveiligde woning zijn belangrijk.

Ideale woonomgeving

Het grootste deel van de respondenten zei graag in de natuur te willen wonen. Bijna iedereen wilde op zijn minst een supermarkt en openbaar vervoer dicht in de buurt. Mensen wilden het liefst geen school, maar wel een bibliotheek, sportschool, apotheek en huisarts

Lectoraat

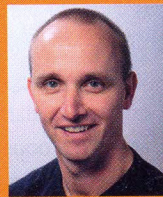
Liza
van der Veeke

Fleur
van Rengs

Jan-Pieter
Teunisse

Harold
Nas

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van het lectoraat Levensloopbegeleiding bij autisme, een samenwerking tussen de HAN en het Dr. Leo Kannerhuis. Het lectoraat Levensloopbegeleiding bij autisme heeft als doel een bijdrage te leveren aan de professionalisering van het onderwijs en kennis op het gebied van de hulpverlening aan normaalbegaafde mensen met autisme (Teunisse, 2009). Volgens Teunisse staat levensloopbegeleiding voor langdurige begeleiding, waarbij het bij deze vorm van begeleiding gaat over het ontwerpen en vormgeven van een leven, een leven van een individu waarbij uitgangspunt is dat dit individu kan participeren in de maatschappij. Levensloopbegeleiding is in de kern een vorm van ondersteuning bij naderende veranderingen (transities) op alle levensgebieden. Een van deze levensgebieden is het wonen. Om hier iets van te kunnen zeggen is het belangrijk om zicht te hebben op de woonwensen van mensen met autisme.

"Het toverwoord
voor autisme
is volgens mij
prikkelregie."

DOOR: HAROLD NAS, FLEUR VAN RENGS,
LIZA VAN DER VEEKEN, EN JAN-PIETER TEUNISSE
FOTO: WWW.CENTERPARCS.NL

Ideale woning:

- Goede isolatie
- Géén medebewoners anders dan gezinsleden
- Gelijkvloers
- Eigen tuin
- Veilig
- Voldoende ruimte
- Overzichtelijke en praktische indeling
- Geen loze ruimten
- Ruimten die je kunt afsluiten
- Inrichting zelf kiezen

Ideale woonomgeving:

- In (de buurt van) de natuur
- Supermarkt in de buurt
- Dicht bij openbaar vervoer
- Openbare (gemeenschappelijke) ruimte
- Begeleiding op een centraal punt in de omgeving
- Rustige omgeving

in de buurt. Ook een gemeenschappelijke ruimte waar je in en uit kunt lopen vonden de deelnemers erg prettig. Belangrijk is wel dat er duidelijke afspraken zijn over het gebruik ervan. Ook noemden een aantal deelnemers dat het fijn zou zijn als er begeleiding op een centraal punt in de omgeving aanwezig was. Tot slot was een rustige woonomgeving erg belangrijk:

“Niet in de buurt van een drukke verkeersweg, spoorlijn, spoorweg-overgang ‘ting ting ting ting ting’, een café, een partycentrum, een sporthal of een sportpark en ook geen terreur, tussen aanhalings-tekens, van wat voor muziek dan ook.”

Belangrijkste conclusies

- Rust is heel erg belangrijk.
Over deze rust wil men zelf de regie kunnen voeren.
- We merkten dat de deelnemers heel graag mee wilden doen aan ons onderzoek, zodat ook zij hun mening konden laten horen. Volgens hen wordt er nog te vaak gesproken over mensen met ASS, in plaats van *met* mensen met ASS. We hopen dat alle professionals en instanties meer aandacht schenken aan de persoon achter de diagnose en luisteren naar wat zij te zeggen hebben.
- We hebben gemerkt dat er een groot tekort is aan wooninitiatieven specifiek voor mensen met ASS. De geïnterviewden hadden wel ideeën, maar hadden moeite om de juiste weg te vinden en de juiste

mensen om hun ideeën te helpen realiseren. Dit is voor het lectoraat het aanknopingspunt om verder onderzoek te verrichten en op zoek te gaan naar praktische hulpmiddelen om mensen met ASS hiermee te helpen. •

Woonpunt Autisme

Het Woonpunt Autisme van de NVA biedt praktische handvatten om woonwensen te realiseren. Op www.woonpuntautisme.nl kunt u allerlei tips vinden die van pas kunnen komen bij het zoeken naar en inrichten van een geschikte woonplek. Onder ‘publicaties’ staan heel veel artikelen gebundeld, o.a. uit “Engagement met Autisme”. Vraag en aanbod vinden elkaar op het digitale ‘prikbord’, waar diverse nieuwe wooninitiatieven zichzelf presenteren.

Bestel ook de DVD “Ruimte voor beperking”, waarin twee personen met autisme in hun eigen woonomgeving worden gevolgd. Verkrijgbaar via de NVA-webwinkel www.autismeboek.nl.

Aanbevolen literatuur, eveneens te koop via onze webwinkel:

- J. Keesom, M. Schipper, S. Venderbosch. *Brochure ‘Op zoek naar een woning voor mensen met autisme’* Brochure bedoeld voor ouders van jongeren met autisme vanaf een jaar of 14. De informatie uit de brochure kan ook van pas komen bij het zoeken naar een geschikte woonvorm voor volwassenen met autisme, variërend van een 24 uren voorziening tot zelfstandig wonen. Woonpunt autisme / NVA 2010.
- K. Gloudemans, M. Schipper, S. Venderbosch, J. Visser. *Brochure ‘Een prikkelarme woonplek voor mensen met autisme. Oplossingen voor storende omgevingsinvloeden in de woonomgeving van mensen met autisme’*. Woonpunt autisme / NVA 2010.
- J. Keesom en R. Nieuwenhuis. *Wonen met autisme*. Werkboek voor begeleiders, met dvd. Een co-productie van NVA, RIBW Alliantie en Leo Kannerhuis, oktober 2009.

Woonpunt **Autisme**